

KARLSTADS KOMMUN
KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Karlstad 2017-03-09

 Ulf Nyqvist, 054-540 10 01, 070-566 10 54
ulf.nyqvist@karlstad.se

 Katarina Lindström, 054-540 10 18, 070-565 99 37
katarina.lindstrm@karlstad.se

 Camilla Kullander, 054-540 12 33, 070-020 84 62
camilla.kullander@karlstad.se

Svar på icke PBL relaterade frågor och synpunkter gällande detaljplaneärendet om moské på Rud

Det är enbart synpunkter som är relaterade till bestämmelserna i plan och bygglagen som ska bemötas i ett granskningsutlåtande. Vi ser dock att Karlstads kommun måste kunna besvara också den stora mängd övriga synpunkter som kommit in för att inte öka på den oro som finns kopplat till moskéfrågan. Vi har samlat svar och kommentarer på synpunkterna inom respektive ämnesområde i detta dokument.

Frågor om våldsbejakande extremism, radikaliserings samt rekrytering till IS och liknande.

Kommunen har idag en bra upparbetad samverkan med polisen och andra aktuella aktörer, som Brottsförebyggande centrum Värmland och arbetar med frågan inom socialtjänsten, fältverksamheten och skolan. Enligt dem har vi i Värmland ingen problematik med våldsbejakande extremism med kopplingar till Islam, däremot växer den högerextrema Nordiska motståndsrörelsen.

Handlingsplan mot radikaliserings och våldsbejakande extremism

Karlstads kommun har tagit fram en handlingsplan mot radikaliserings och våldsbejakande extremism som innebär både förebyggande arbete tillsammans med skolorna och en plan för hur vi ska hantera om vi upptäcker personer som radikaliserats. Vi kommer bland annat att använda ett material i skolorna som Statens medieråd tagit fram. Trygghetscenter tillsammans

med skolförvaltningarna, arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt kultur- och fritidsförvaltningen arbetar med att förverkliga aktiviteterna i handlingsplanen. Bland annat kommer elevhälsoteam och rektor att få utbildning så att de har specialkompetens att hantera om de upptäcker elever som håller på att radikaliseras och vilka tecken som finns på att det är så. Vi kommer också att utveckla kanaler för anhörigstöd och föräldrastöd samt utveckla samverkan mellan kommun, polis och säkerhetspolisen.

Polisen arbetar med dialog

Polisen har en bild av hur rekryteringen sker till IS och annan islamistisk våldsbejakande extremism sker. Det är inte i moskén utan rekryteringen sker på mer dolda platser. Polisen i Karlstad kommer att ha en god dialog och goda relationer med Islamiska kulturföreningen och ingripa om någon bryter mot lagen. Polisen har idag inga indikationer på att det förekommer radikaliserade individer i Värmland.

Intresset för att ansluta sig till IS minskar

Sedan 2012 är det 7 000-8 000 personer i Europa som valt att ansluta sig till IS. Drygt 300 av dem kommer från Sverige. Av dem har 50 dött och 150 återvänt till Sverige. Av de svenskar som anslutit sig till IS är endast en av dem en kvinna från Värmland, enligt Säpo. Ingen är från Karlstad. Idag har resorna för att ansluta sig till IS minskat markant. Det beror bland annat på den nya EU-lagstiftningen som gör det brottsligt, men också på att IS territorium i Syrien och Irak minskar och att hemvändare vittnar om krigets fasor.

Exemplet Gävle

Flera synpunkter nämner moskén i t ex Gävle som en plats där extrema krafter fått fäste. Sedan 2008 har moskén i Gävle varit utesluten ur riksförbundet; FIFS - Förenade islamiska föreningar i Sverige på grund av att imamen vid flera tillfällen öppet propagerat sitt stöd för militant islam. Moskén i Gävle får därför inte statligt stöd.

Statligt stöd stoppas vid brott

Myndigheten för statligt stöd till trossamfund betalar ut stöd till de riksföreningar för trossamfund som finns och de i sin tur fördelar ut till varje medlemsförening. Islamiska kulturföreningen är berättigad till statligt stöd av SST, vilket betyder att regeringen bedömer att de uppfyller kriterierna. Ett av kriterierna är att församlingen ska bidra till att upprätthålla och stärka samhällets grundläggande värderingar. Om moskén i Karlstad gör något som strider mot kriterierna kan stödet dras in.

Synpunkter kopplat till säkerheten i området

Flera synpunkter handlar om oro för skadegörelse, störningar och hatbrott mot moskén från antimuslimska grupper i samhället. Framförallt uttrycks en oro för de närliggande skolorna i händelse av ett attentat. En moské ökar inte

riskerna för terrorattentat visar statistik från Brottsförebyggande rådet. När det gäller oro bland boende i närområdet har de få attentat som riktats mot moskéer varit begränsade till själva byggnaden och besökare där. Det talar för att en moské som egen byggnad innebär mindre risk för närboende än en moské i en källarlokal i ett flerbildshus.

Det största terrorhotet mot Sverige kommer inte från grupper utan från ensamagerande extremister. De kan komma från alla extremismmiljöer. Säkerhetspolisen ser en koppling mellan högerextremism och attacker mot flyktingboenden.

Det är polisen som ska upprätthålla lag och ordning. För kommunens del innebär det att vi har en god samverkan med polismyndigheten där vi tillsammans verkar för att Karlstadsborna ska ha en trygg vardag. Ett exempel är samverkansavtalet med polisen och medborgarlöftet. Ett annat exempel är de fortlöpande kontakter som idag finns mellan polis- och kommunledning.

Oro för att islam inte tar hänsyn till allas lika värde och tillgång till moskén ur ett jämställdhetsperspektiv

I Sverige har vi religionsfrihet. Det innebär att vi som kommun inte går in och påverkar hur en enskild församling eller individ väljer att utöva sin religion. Däremot arbetar vi som kommun med jämställdhetsfrågor. Det gör vi inom våra ordinarie verksamheter inom t ex skola, kultur och fritid samt arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

Inom islam finns två huvudinriktningar Sunni och Shia. Hur man tolkar koranen och utövar sin religion skiljer sig åt mellan olika inriktningar, församlingar, geografiska områden och kulturer. Det är en bred palett. I världen tillhör ca 90 procent Sunni och 10 procent Shia. I Sverige är fördelningen cirka 70 procent Sunni och 30 procent Shia.

Generellt kan man säga att det inom islam är ovanligt med kvinnliga imamer. En kvinnlig imam leder inte män i bön men det är möjligt att en kvinna kan leda andra kvinnor i bön. Det anses som en plikt för män att be fredagsbönen i en moské men det är det inte för kvinnor. Det finns många olika riktningar och tolkningar inom Islam. Där finns både jämställdhets- och HBTQ-rörelser. Det finns muslimska feminister och feminist teologer.

Den information som Karlstads kommun har fått från Islamiska kulturföreningen är att ”Män och kvinnor kommer att be i olika rum. Det handlar enligt dem om att man ska kunna fokusera på bönen och gud, men vid föreläsningar är alla tillsammans. Som kvinna väljer du själv hur du vill vara klädd i föreningens lokaler även i bönerummet.” Inom islamiska kulturföreningen finns inga kvinnliga imamer.

Synpunkter om att moskén befäster ojämställdhet och blir en plattform för hederskultur och social kontroll.

Hederskultur finns i flera religioner och är egentligen mer kopplat till kultur, sedvänjor och vissa geografiska platser än till en specifik religion. Heder har också mycket med klasstillhörighet och utbildningsnivå att göra.

Att arbeta med hedersförtryck är en prioriterad fråga för Karlstads kommun och det gör vi i nära samarbete med bland annat polisen och sjukvården. Vi arbetar förebyggande mot alla de grupper där hedersrelaterat våld och förtryck kan förekomma. Personal som arbetar nära barn, unga och familjer får utbildning så att de lär sig känna igen tecken på förtryck. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen arbetar också med att utreda och stödja unga och vuxna i drabbade familjer. Vi utvecklar hela tiden våra metoder. Våra skolförvaltningar som kommer nära dessa frågor har de senaste åren reviderat sina handlingsplaner och arbetar aktivt med dessa frågor både i skolverksamheten och inom elevhälsan. Just nu pågår ett arbete inom kommunens övriga berörda förvaltningar med att ta fram nya handlingsplaner som ska genomföras under året.

Polisen uppger att när det gäller problem med hedersrelaterad brottslighet så kan det hända att enskilda individer ägnar sig åt det. Men polisens bild är inte att föreningens verksamhet är en grogrund för kriminalitet.

Islamiska kulturföreningen uppger att ”Hedersfrågan är en kulturell företeelse inte en religiös. Hedersvåld kommer inifrån familjerna. Vi som förening predikar vilka samhällsregler som gäller kopplat till heder. Om vi upptäcker något brottsligt så anmäler vi till polisen. Var och en väljer sitt eget levnadssätt.”

Frågor kopplat till otrygghet för kvinnor/tjejer som passerar, vistas i området där det i anslutning till moskén kommer att förekomma män i grupp.

Det ingår inte i kommunens uppdrag att säkerställa lag och ordning, utan det har primärt polisen. Kommunens uppdrag är att förebygga brott och att främja en bra livskvalitet för människor som bor och verkar i kommunen. För kommunens del innebär det att vi har en god samverkan med polismyndigheten där vi tillsammans verkar för att Karlstadsborna ska ha en trygg vardag. Ett exempel är samverkansavtalet med polisen och medborgarlöftet.

Polisen uppger att de är en av de främsta företrädarna för våra grundlagsskyddade demokratiska fri och rättigheter. Polisen ingriper när någon bryter mot lagen. De arbetar också med dialog för att skapa tillit och förtroende och har speciellt utbildade poliser för detta. Karlstad har särskilt utpekade poliser som för dialogen med Islamiska kulturföreningen.

Oro för att en moské kommer att leda till att Rud blir en mer segregerad stadsdel.

Karlstads kommun arbetar på olika sätt för att minska segregation och utanförskap. I detta arbete behöver man tänka och arbeta bredare än utifrån placeringen av en enskild byggnad. Karlstads kommun har därför en politisk inriktning i frågan som beslutades i kommunstyrelsen 19 januari 2016.

Där ser vi det som angeläget att ta till vara nyanländas kompetens. Mångfald är en möjlighet att skapa tillväxt. Vi strävar efter att mottagandet av nyanlända sker så jämnt som möjligt mellan olika stadsdelar och skolor.

Genom att skapa olika typer av kontaktytor och mötesplatser värnar vi möjligheterna till god integration. Vi tycker att det är viktigt att skapa långsiktiga boendelösningar för alla grupper i samhället. För nyanlända så prioriterar vi de långsiktiga boendena för barnfamiljer. Så långt det är möjligt försöker vi att hitta dessa boenden i olika delar av Karlstad. Vi arbetar även på olika sätt för att alla invandrare ska komma i sysselsättning så tidigt som möjligt. Alla dessa delar är viktiga för att skapa god integration och minska segregationen.

Synpunkter som uttrycker oklarheter kring föreningsstöd.

Religiösa föreningar/samfund har möjlighet att, liksom andra föreningar, söka föreningsstöd för barn- och ungdomsverksamhet, arrangemangsstöd samt en rad andra stöd.

För att en förening ska tilldelas föreningsstöd (som sträcker sig över en längre tid) måste den uppfylla en rad kriterier, bland annat vara demokratisk och öppen för alla.

För att tilldelas arrangemangsstöd (som endast rör ett enskilt arrangemang) ska arrangemanget bland annat vara öppet för alla intresserade. En bedömning av hur väl detta kriterium uppfylls görs från fall till fall. Stödet till arrangemang är begränsat och det är inte ovanligt att man får avslag på sin ansökan.

Kultur- och fritidsförvaltningen på Karlstads kommun ger i dagsläget inget föreningsstöd till Islamiska kulturföreningen. Föreningen har inte heller tilldelats något arrangemangsstöd de senaste åren.

Frågor om hur moskéer leder till mångkultur och tolerans. Rädsla för att motsättningar mellan olika grupper i samhället ska öka.

Enligt 2 kap 1 § regeringsformen är var och en gentemot det allmänna tillförsäkrad religionsfrihet, det vill säga frihet att ensam eller tillsammans med andra utöva sin religion. Dessutom är var och en tillförsäkrad föreningsfrihet, det vill säga frihet att sammansluta sig med andra för allmänna eller enskilda syften. Karlstads kommun vill vara en kommun för alla, vilket är tydligt uttalat i kommunens strategiska plan som beslutats av kommunfullmäktige. Det betyder bland annat att det ska vara möjligt att utöva vilken religion man vill, fritt uttrycka sina åsikter och samtidigt känna sig välkommen och inkluderad. Det är viktigt för Karlstad att vi har mångfald eftersom det berikar vår stad. För att minska motsättningar mellan grupper är det viktigt med dialog och kunskapsutbyte. Kommunen vill därför främja en positiv samtalsöppenhet och ett öppet samverkansklimat. Karlstad ska också vara en kommun med lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla medborgare.